

Ball de Cascavells de l'Ametlla de Merola

Puig-reig

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: L'Ametlla de Merola
Emplaçament: Carretera C-16, sortida Navàs-L'Ametlla de Merola

Coordenades:

Latitud: 41.90786
Longitud: 1.88303
UTM Est (X): 407361
UTM Nord (Y): 4640149

Classificació

Número de fitxa: 08175 - 23
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia: Música i dansa
Estil / època: Contemporani Popular
Segle: XIX-XX
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Accés: Fàcil
Ús actual: Lúdic
Titularitat: Pública

Fitxes associades:

[Sant Mateu de l'Ametlla de Merola](#)

[Festa Major de l'Ametlla de Merola](#)

[Teatre de l'Ametlla de Merola](#)

[Torre de l'Amo de l'Ametlla de Merola](#)

[Caramelles de l'Ametlla de Merola](#)

[Els Pastorets de l'Ametlla de Merola](#)

Autoria de la fitxa: Rosa Serra Rotés i Jordi Piñero

Descripció

S'ha mantingut fins ara sense variacions ni en la música ni en la coreografia. El ball consta de cinc parts:
1a Part: Els balladors segueixen la música en filera i rodona i a l'últim compàs el que porta la bandera dóna una volta sobre si mateix; es repeteix la tornada i la meitat dels balladors (alternativament a l'abanderat) donen una volta sobre si mateixos sense parar de caminar; finalment, a l'últim compàs, són tots els balladors els que giren sobre si mateixos.

2a Part: Dansen els balladors en pas de polca i a partir del compàs 9 ballen de dos en dos i cara per cara; es repeteix dues vegades més fins a arribar a l'últim compàs en què fan una nota seca.

3a Part: Després de ballar en filera, els balladors es posen de quatre en quatre en forma de creu donant-se les mans i voltant; es torna a ballar en filera i es repeteix el procés dues vegades més.

4a Part: Ballen en filera i rodona a temps de polca i a partir del compàs 9 es posen a ballar de dos en dos i davant per davant; es torna a ballar en filera i rodona i es repeteix tres vegades més fins a arribar a l'últim compàs en què fan una nota seca.

5a Part: Ballen agafats de les mans i en rodona i a una nota determinada posen el peu dret al mig; es fa el mateix però posant el peu esquerre i a la tercera vegada fan tots un cop sec donant per finalitzat el ball.

Observacions:

Els balls de cascavells són manifestacions folklòriques de la Catalunya Interior. Reben el nom del camal (calçó ple de cascavells o picarols) que porten els dansaires a les cames i que fan un so característic en les voltes i en els salts. Els balladors són únicament homes tot i que altres indrets també ballen les dones.

Història

L'actual ball de cascavells de l'Ametlla de Merola prové de l'antic nucli de Merola i sembla que es va introduir a l'Ametlla sobre l'any 1902. El primer que el va ensenyar fou un tal Cucharrera, motejat "El pequeño de la Granota".

Documentalment, el ball es troba descrit en un article de Pere Feliu publicat l'any 1905 en un butlletí del Centre Excursionista de Catalunya. També es troba citat en el "Costumari Català" de Joan Amades.

Bibliografia

J.MIRALDA (1984): El ball de Cascavells de l'Ametlla de Merola, a L'EROL núm. 10, p.38-39;

J.AMADES: Costumari català, vol. II, p. 859.

VV.AA (2004): L'Ametlla de merola, L'EROL núm especial

R. SERRA: L'Ametlla de Merola, parc Fluvial del Llobregat s/d;

R. SERRA (2000). Les colònies textils a Catalunya, Manresa Angle editorial, 2000.

I. TERRADAS SABORIT (1978). "Dades històriques de L'Ametlla de Merola". Ametlla de Merola.

I. TERRADAS SABORIT (1988). "De les colònies industrials a la crisi de l'Estat Providència". L'Avenç. Barcelona.

I. TERRADAS SABORIT (1979). Les Colònies industrials. Laia. Barcelona. 1979.

I. TERRADAS SABORIT (1994). La qüestió de les colònies industrials. Centre Estudis del Bages, Manresa

